

Guía Docente

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Actividade física e deporte adaptado		Código	620G01027
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Educación Física e Deportiva			
Coordinación	Valverde Romera, Joaquina	Correo electrónico	joaquina.valverde@udc.es	
Profesorado	Valverde Romera, Joaquina	Correo electrónico	joaquina.valverde@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Esta materia está incluída non MÓDULO 5 (Ensino dá educación física e ou deporte). Non devandito módulo, atópanse as MATERIAS que teñen unha íntima vinculación entre se, como é ou caso de "Ensino dá actividade física e ou deporte", "Actividades non medio natural" e "Actividade física e deporte adaptado". En concreto, a MATERIA á que corresponde esta guía docente leva ou mesmo título que unha das materias, "Actividade física e deporte adaptado" e identifícase cos seguintes descriptors: 1º) Actividad física y deporte para poblaciones con necesidades especiales: conocimiento, indicaciones y contraindicaciones. 2º) Conocimiento y elaboración de programas de intervención en educación física ante necesidades especiales de tipo anatómico-fisiológico, psíquico y/el inadaptación social. 3º) Actitud deontológica dentro de él contexto escolar obligatorio en actividad física y deporte adaptado. Todo o contido do curso será impartido en lingua castelá.			

Competencias do título

Código	Competencias do título
A3	Coñecer e analizar a cultura deportiva e propoñer os cambios necesarios, na propia e na das persoas coas que traballa, desde a ética e o xogo limpo, as diferenzas de xénero e a visibilidade dos discapacitados.
A7	Promover e avaliar a formación de hábitos de actividade física e deporte ao longo do ciclo vital, considerando que a idade, o xénero ou a discapacidade son variables que necesitan da intervención consciente para favorecer a igualdade de oportunidades.
A14	Deseñar, planificar, avaliar técnico-cientificamente e desenvolver programas de exercicios orientados á prevención, a reeducación, a recuperación e readaptación funcional nos diferentes ámbitos de intervención: educativo, deportivo e de calidade de vida, considerando, cando fose necesario as diferenzas por idade, xénero, ou discapacidade.
A24	Deseñar, planificar, avaliar técnica e cientificamente e administrar programas de actividade física adaptada a persoas e diferentes grupos de poboación con discapacidade, ou que requiran atención especial.
A29	Identificar os riscos para a saúde que se derivan da práctica de actividade física insuficiente e inadecuada en calquera colectivo ou grupo social.
A33	Seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade físico-deportiva no contexto educativo, deportivo, recreativo e da actividade física e saúde.
B1	Coñecer e posuír a metodoloxía e estratexia necesaria para a aprendizaxe nas ciencias da actividade física e do deporte.
B2	Resolver problemas de forma eficaz e eficiente no ámbito das ciencias da actividade física e do deporte.
B3	Traballar nos diferentes contextos da actividade física e o deporte, de forma autónoma e con iniciativa, aplicando o pensamento crítico, lóxico e creativo.
B5	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán.
B6	Dinamizar grupos nos diferentes ámbitos do exercicio profesional.

B11	Desenvolver competencias para a adaptación a novas situacións e resolución de problemas, e para a aprendizaxe autónoma.
B17	Promover e avaliar actividades de ampliación curricular, referentes á creación de hábitos autónomos de actividade física e deporte.
B19	Exercer a profesión con responsabilidade, respecto e compromiso.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
- Coñecer e saber diferenciar e discriminar os distintos tipos de necesidades especiais e as súas principais repercusións psicomotrices.		A3 A7 A14	
- Saber deseñar, planificar, avaliar e administrar na práctica os programas de actividade física e deporte adaptado en educación formal e outros contextos (terapéutico, recreativo, competitivo).		A24 A29	B2 B3 B5 B6
- Coñecer e ser capaz de utilizar recursos metodolóxicos suficientes para favorecer os procesos de integración das persoas con necesidades especiais a través da actividade física e o deporte adaptado.		A33	B1 B2 B11 B17 B19 C4 C6 C7

Contidos	
Temas	Subtemas
- Actividade física e deporte adaptado para poboacións con necesidades especiais (nn.ee.): coñecemento, indicacións e contraindicacións.	1.- Fundamentos básicos de actividade física e deporte adaptado 1.1.- Bases conceptuais 1.2.- Evolución histórica 2.- O marco legal e as consideracións arquitectónicas e materiais 2.1.- Leis xerais 2.2.- Leis específicas 2.3.- Principios normativos básicos 2.4.- Regras xerais 2.5.- As instalacións deportivas: barreiras e solucións 2.6.- O material deportivo e as súas adaptacións 3.- Poboacións con necesidades especiais 3.1.- Terminoloxía e clasificación 3.2.- Etioloxía, avaliación e prevención 3.3.- Problemática da persoa con necesidades especiais
- Actitude deontolóxica dentro do contexto escolar obrigatorio en actividade física e deporte adaptado.	4.- Adaptacións curriculares individualizadas (ACI) en educación física 4.1.- Alternativas educativas 4.2.- Fases das ACI en educación física 4.3.- Pautas metodolóxicas de actuación

- Coñecemento e elaboración de programas de intervención en educación física ante necesidades especiais do tipo físico, psíquico e sensorial.	5.- Educación física e deporte adaptado como elemento favorecedor da inclusión escolar. 5.1.- Educación física e deporte adaptado para o Alumnado con Necesidades Específicas de Apoio Educativo (ACNEAE) por discapacidades sensoriais. 5.2.- Educación física e deporte adaptado para o ACNEAE por discapacidades físico-motrices ligadas ao sistema nervioso. 5.3.- Educación física e deporte adaptado para o ACNEAE por discapacidades físico-viscerais. 5.4.- Educación física e deporte adaptado para o ACNEAE por discapacidades psíquicas.
---	--

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A3 A7 A29	24	36	60
Práctica de actividade física	A3 A14 A24 A33 B11	16	32	48
Mapa conceptual	B2 B3 B5 B6	4	5	9
Aprendizaxe colaborativa	A24 B2 B3 C4 C6 C7	4	12	16
Proba mixta	B1 B2 B17 B19	2	12	14
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Durante este tipo de sesións, farase unha exposición oral dos contidos. Ademais, contarase coa axuda dos medios audiovisuais co fin de clarificar o exposto. Os alumnos poderán intervir no momento que o desexen para aclarar calquera contido ou resolver dúbidas respecto da materia impartida.
Práctica de actividade física	Trátase dunha técnica para aplicar con grupos reducidos. Ten por finalidade que os alumnos desenvolver empatía social e vivencien, mediante simulación, os problemas e dificultades que ten unha persoa con necesidades especiais á hora de realizar actividade física e deporte.
Mapa conceptual	Trátase dunha técnica de traballo individual na que o alumno terá que establecer relacións entre os conceptos clave de cada un dos temas que se impartan. Son representacións que flúen en grao sumo xeral todo o máis detallado.
Aprendizaxe colaborativa	Mediante este tipo de metodoloxía, preténdese fomentar o ensino-aprendizaxe de forma presencial baseándonos na organización da clase en pequenos grupos. O alumnado traballará conxuntamente na resolución de tarefas asignadas pola profesora para mellorar a súa propia aprendizaxe e o dos outros membros do grupo.
Proba mixta	Consiste nun tipo de proba na que se van a integrar preguntas de ensaio e preguntas obxectivas. En canto ao apartado de ensaio, serán cuestións abertas de desenvolvemento breve. E con respecto ao apartado de preguntas obxectivas, farase tipo test.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Proba mixta	Atenderase a aqueles alumnos que necesiten explicacións a maiores das que se deron nas sesións maxistras. Con iso procuraremos favorecer o estudo da materia de face á proba de discriminación. Tamén se atenderan as consultas daqueles alumnos con matrícula parcial que necesiten adaptacións para a súa avaliación.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Práctica de actividade física	A3 A14 A24 A33 B11	Os alumnos poderán chegar a obter un máximo de 2 puntos na súa cualificación cuantitativa a condición de que PARTICIPEN ACTIVAMENTE, como mínimo, no 70% das sesións que se impartan.	20
Proba mixta	B1 B2 B17 B19	Esta proba está composta por dous apartados de preguntas, cada un deles cun valor de 5 puntos: A) Tipo test: Consistirá en 50 preguntas referentes aos contidos expostos ao longo das sesións maxistras, tanto teóricos como prácticos. Habará 2 opcións de resposta, sendo só una delas correcta. Por cada erro, anularase un acerto. B) Tipo ensaio: Farase a formulación de 5 cuestións abertas que os alumnos deberán ser capaces de contestar de maneira breve nun só parágrafo.	60
Aprendizaxe colaborativa	A24 B2 B3 C4 C6 C7	Os alumnos, de forma individual ou como máximo en grupos de tres, realizarán unha tarefa segundo as indicacións dadas pola profesora nas sesións teóricas, co fin de complementar cada un dos temas impartidos en clase. O prazo de presentación deste traballo é dunha semana desde a súa data de proposta.	20

Observacións avaliación

Para superar a materia será INDISPENSABLE ter superados cada un dos tres apartados de maneira independente. Os alumnos que, por motivos xustificadas (competición de elite, accidente, lesión, enfermidade, matrícula parcial ou requirimento xudicial), non alcancen o 70% de participación nas prácticas poderán complementalo cun traballo teórico que levarán a cabo baixo a supervisión da profesora, nun prazo non superior a unha semana despois de terminar as prácticas da materia. Estes mesmos criterios manteranse para a oportunidade inmediatamente posterior. Aqueles que teñan que volver matricularse, e teñan superado algún dos bloques, respectaráselles a nota que sacasen no devandito bloque durante un máximo de dous cursos consecutivos. De non ser así, terá que cumprir cos requisitos da materia na súa totalidade.

Fontes de información

Bibliografía básica	- ASUN, S. (2016). Actividad física y deporte adaptado a personas con discapacidad. Zaragoza: Prensas de la Universidad de Zaragoza. - CALVO, M.A. (2011). Educación física para alumnos con necesidades educativas especiales. PlanetBuk: Granada. - CARRERAS, J. (2013). Actividad física para personas con discapacidad. - HERNÁNDEZ, F.J. (2012). Inclusión en educación física. Barcelona: Inde. - RÍOS, M; RUIZ, P; y CAROL, N. (Coords.) (2014). La inclusión en la actividad física y deportiva. Comité Paralímpico Español - SAÑUDO, B; MARTÍNEZ, V; y MUÑOZ, J. (Coords.) (2012). Actividad física en poblaciones especiales. Salud y calidad de vida. Sevilla: Wanceulen. - TORRES, M.A. et al. (2011). Recursos metodológicos en educación física con alumnos con discapacidades físicas y psíquicas. Alpedrete: Pila Teleña. - (). .
----------------------------	--

Bibliografía complementaria	- BERNAL, J.A. (2002). El profesor de educación física y el alumno sordo. Sevilla: Wanceulen. - ESCRIBÁ, A. (2001). Síndrome de Down. Propuestas de intervención. Madrid: Gymnos. - CORNAGO, A. (2013). Manual del juego para niños con autismo. Valencia: Psylicom. - Consejo Superior de Deportes (ED.) (2011). Deportistas sin adjetivos. El deporte adaptado a las personas con discapacidad física. Madrid: C.S.D. - MENA, B; NICOLAU, R; SALAT, L; TORT, P. y ROMERO, B. (4º ED.) (2011). El alumno con TDAH. Guía práctica para educadores. Barcelona: Mayo. - PÉREZ, J.A. y SUÁREZ, C. (2004). Educación física para la integración de los alumnos con espina bífida. Alicante: Editorial Club Universitario. - SERRANO, Á. (2015). Educación física para alumnos con discapacidad motora. Madrid: CCS. - VERDUGO, M.A. (2011). Discapacidad intelectual. Definición, clasificación y sistemas de apoyo. Madrid: Alianza. RECURSOS WEB:http://efdeportes.com/efd0/b-afe.htm. Es un apartado de esta revista digital en el que aparece una relación de artículos sobre el mundo de la actividad física para personas con discapacidad.http://sportsciences.com. En esta revista podemos encontrar artículos científicos interesantes sobre la actividad física adaptada.http://www.eujapa.upol.cz. Esta es la referencia de la revista europea de actividad física adaptada. Actualmente, es una de las de mayor prestigio y reconocimiento internacional. Sus publicaciones son semestrales.http://journals.humankinetics.com/apaq. En este caso estamos tratando de la revista oficial de la Federación Internacional de Actividad Física Adaptada. Tiene facilidad de acceso a sus artículos por encontrarse dentro de los recursos electrónicos de revistas digitales de la UDC. http://www.dafaweb.es/ La Asociación Española de Deporte y Actividad Física Adaptada (AEDAFa) nace con la vocación de aunar la actividad e intereses de profesionales en relación a la actividad física y el deporte adaptado, con un marcado carácter multi- e inter-disciplinar. Los asociados pueden acceder a una información actualizada, caracterizada por su rigor académico y científico.http://www.deporteinclusivo.es/ Es la página del Centro de Estudios sobre Deporte Inclusivo (CEDI). Se trata de un organismo cuyo objetivo es fomentar la iniciación y la promoción deportiva en personas con discapacidad. Se puede considerar puntero a nivel nacional y es el que aporta la información más actualizada sobre cualquier tipo de evento (cursos, jornadas, congresos, etc.) dentro de este ámbito.
------------------------------------	--

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía da actividade física e do deporte/620G01011

Socioloxía da actividade física e do deporte/620G01015

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Proceso de ensino/aprendizaxe da actividade física e do deporte/620G01022

Actividade física saudable e calidade de vida I/620G01023

Materias que continúan o temario

Planificación do proceso de ensino/aprendizaxe da actividade física e do deporte/620G01035

Actividade física saudable e calidade de vida II/620G01036

Actividades acuáticas saudables e socorrismo (optativa)/620G01042

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías